

densamma bibehållas, om detta sädesquantum underginge förädling till sprit, hvilken naturligtvis är en i utlandet äfvenledes säljbar vara.

För att ernå de fördelar, som genom en klokt ordnad sprittillverkning kunna åt landet beredas, erfordras en total omarbetning af nu gällande tillverkningslag, eller snarare ett afskaffande deraf, så att sprittillverkningen, i likhet med hvarje annan tillverkning, endast vore underkastad de för näringars utöfning i allmänhet gällande lagar. Då emellertid en så radikal åtgärd icke för närvarande torde kunna påräkna understöd, får jag inskränka min motion derhän:

att en förändrad lagstiftning för sprittillverkningen måtte åvägabringas, i syftning att åt näringen bereda större frihet samt en mindre tryckande beskattning, hvilken sednare af mig föreslås till 50 öre per tillverkad kanna om 50 proc. alkoholhalt.

Stockholm den 22 Januari 1867.

Åxel Odelberg.

N:o 13.

Af Herr Odelberg, angående förhöjning i afgifts-restitutionen vid utförsel af brännvin.

Ett landtbruk måste, för att hafva riktig framgång, stå i förening med någon annan industri, och ibland dem, som kunna ifrågakomma, är sprittillverkningen den förnämsta. Sådan är åsigten i ett af Europas rikaste länder, der likväl klimat och mångfald af produktion gör det mindre nödvändigt än hos oss att stärka landtbrukets kraft genom tjenliga binäringar. Under förutsättning, att åt fabrikatet kunde beredas afsättning äfven utom Riket, vore det för vårt landtbruk utaf en öfvervägande nytta, om sprittillverkningen blefve utsträckt betydligt utöfver dess nuvarande belopp, så att åtminstone den spanmål, som nu

utskeppas och som åt andra länders åkerjord gifver den fruktbarhet, som den beröfvat vår egen, blefve förvandlad till alkokol och i den formen utförd.

Så länge bränvinstillverkningen är högt beskattad, kan emellertid export af sprit icke ifrågakomma, med mindre en fullständig skatte-restitution eger rum och tillverkaren eller exportören likaledes godtgöres med något belopp utöfver den i förskott erlagda skatten, motsvarande dels ränta derå, dels leakage, undermål m. m. dylikt, detta belopp så afpassadt, att spriten, då den blifvit för export inlastad, icke må stå till högre pris än om densamma hade tillverkats under fullkomlig frihet för skatt och utan besvärande kontroller. Om man antager, att skatten fortfarande, såsom hittills, kommer att utgå med 60 öre per kanna, och att denna skatt, jemte öfriga ofvan antydda kostnader skola genom stadgad drawback vid export af bränvin godtgöras, så erfordras dertill minst ett belopp, som med 10 öre öfverstiger skatten, hvaremot, om skatten höjes till 75 öre, $12\frac{1}{2}$ öre dertill erfordras. Mitt förslag är således:

att för hvarje kanna sprit eller bränvin om 50 proc. styrka, som under behörig kontroll till utlandet exporteras, utbetalas till exportören, om skatten å tillverkningen är 60 öre eller derunder, 70 öre, samt, om skatten höjes till 75 öre, $87\frac{1}{2}$ öre.

Stockholm den 22 Januari 1867.

Axel Odelberg.

N:o 14.

Af Herr Hasselrot, rörande folkskoleväsendet.

Det torde numera anses för en obestridlig sanning, att, likasom ett folks lycka och välbefinnande till väsendtlig del beror på den grad af upplysning och sedlighet, hvarpå det sig befinner, den enskildes väl är beroende af det mått af bildning, vett och dygd han kunnat förvärfva samt att följaktligen mannens lycka och framtida väl till stor del beror på den uppfostran han erhållit, på arten och graden af den gudsfruktan och de kunskaper barnet och ynglingen bibringats.